Interpunctie

3e axioma van Watzlawick

'Wat ik bedoel is niet perse waar voor een ander'

De waarheid van de een hoeft niet de waarheid van de ander te zijn.
Mensen kunnen onder gelijke omstandigheden een volkomen andere beleving hebben. Als je ieder apart verslag laat doen van een gebeurtenis, hoor je soms een heel ander verhaal.
In de hulpverlening gaat het er niet over of de cliënt wel of niet de waarheid spreekt maar over wat de cliënt als waarheid ervaart. Als je ooit als hulpverlener aan een echtpaar relatietherapie geeft dan is het belangrijk dit fenomeen te kennen. Je kunt ze dan uitleggen dat ieder zijn eigen waarheid heeft.

Het feit dat 'de waarheid' meervoudig geïnterpreteerd kan worden laat zich illustreren door een vergelijking te maken met het gebruik van klemtonen en leestekens in de schrijf- en spreektaal. Als je een zin neerschrijft zonder leestekens, kunnen verschillende mensen daar een volkomen verschillende betekenis aan geven.
voorbeeld 1:
De dokter zegt de patiënt is niet gelukkig kan op twee manieren gelezen worden:
De dokter zegt: 'de patiënt is niet gelukkig'. of *'De dokter', zegt de patiënt, 'is niet gelukkig'.*
voorbeeld 2:
Mijn liefste ben je niet gelukkig kan op twee manieren gelezen worden:
'Mijn liefste, ben je niet gelukkig?' of *'Mijn liefste ben je niet, gelukkig!'.*

Visueel is dit fenomeen te illustreren door de afbeeldingen van de vaas en de dame. De één ziet dit, de ander ziet dat.

Wat zie je? Een jonge wulpse dame of en heks?

Wat zie je? Een mooie vaas of het silhouet van twee hoofden?

Mensen kijken, luisteren en interpreteren vanuit hun eigen gezichtspunt, hun eigen kader. Het is dus belangrijk dat je als hulpverlener zorgt dat je niet alleen luistert en reageert vanuit je eigen kader maar soms probeert buiten je kaders te denken. Jouw kaders zijn niet dezelfde als die van je cliënt. Je inleven in de kaders van de cliënt kan er voor zorgen dat je aansluit bij wat de cliënt bedoelt en met welke problemen hij zit. Dé waarheid bestaat in dit geval niet.

Voorbeeld: een echtpaar in relatietherapie:
Zij: 'jij zegt nooit iets, dus moet ik het er steeds uittrekken bij jou!!'.
Hij:'jij zit altijd te zeuren, daarom houd ik mijn mond'.
Wie heeft er nou gelijk? Beiden toch? Vechten over de kip en het ei levert in dit geval niets op. Elkaar erkenning geven voor gevoelens en oefenen in nieuw gedrag kan positieve veranderingen teweeg brengen.

Caesar en Cleopatra, een raadsel

Als trainer kan je mensen laten oefenen in het 'buiten je kaders denken.'
Geef als raadsel op:
Caesar en Cleopatra liggen dood in de kamer. Ra, ra wat is er gebeurd?
De cursisten mogen vragen stellen en jij geeft alleen antwoord met 'ja' en 'nee'.

Het antwoord:
Caesar is een vis in een vissenkom op een tafeltje. Cleopatra, de poes, probeert met haar poot de vis uit de kom te hengelen. Hierdoor valt de kom om en breekt op de vloer. De vis stikt en de poes snijdt haar strot af aan het glas. Beiden liggen dood op de grond.

Buiten je kaders denken.

figuur 1

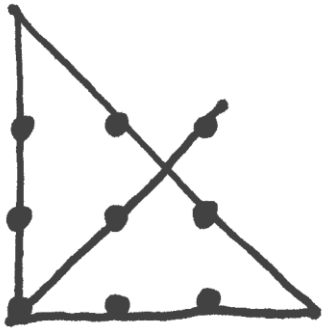

figuur 2

Nog een oefening om duidelijk te maken wat het is om buiten je kaders te denken.
Geef cursisten het volgende raadsel: zet 9 punten op een vel papier zoals in figuur 1.
Geef de opdracht deze punten met vier rechte lijnen te verbinden zonder je pen van het papier af te halen.
Mensen zijn geneigd om een oplossing te zoeken binnen het 'vierkant'. Dit is onmogelijk. Wanneer ze buiten het kader denken is de oplossing wèl mogelijk. De oplossing zie je in figuur 2.

© MENS IN WERKING